

Feral Faun

Zavijanje divljih pasa

1998.

O Diogenu, verovatno najpoznatijem antičkom ciniku, priča se i ova priča: dok se jednog dana sunčao u buretu, kojeg je smatrao svojim domom, u posetu mu je došao Aleksandar Veliki. Vladar mnogih naroda obratio mu se ovim rečima:

„Ja sam Aleksandar, princ Makedonije i gospodar sveta. Za tebe kažu da si veliki filozof. Imaš li neku mudru reč za mene?“

Ljut zbog toga što mu neko narušava mir, Diogen mu odgovori:

„Da, imam. Zaklanjaš mi sunce. Gubi se odatle!“

Iako je ova priča verovatno izmišljena, ona dobro izražava prezir s kojim su se stari cinici ophodili prema autoritetima, kao i žestinu s kojom su im taj prezir bacali u lice. Ti, kako su sami sebe nazivali, „psi“ (divlji psi, naravno), odbacivali su svaku hijerahiju, društvene obzire i podanički odnos prema zakonu, na koji su se uvek osvrtni s prezirom i porugom.

Koliko je samo taj drevni cinizam drugačiji od onoga što se danas potura pod tim imenom. Pre nekoliko godina, jedna radikalna grupa iz Engleske, *Pleasure Tendency*, objavila je pamflet pod naslovom „Teze protiv cinizma“. U tom pamfletu oni kritikuju stav pomodne ravnodušnosti, plitkog i sarkastičnog beznađa, a posebno širenje tog stava u antiautoritarnim i revolucionarnim krugovima.

Zagovornici tog modernog cinizma nalaze se svuda. Pomodni, sarkastični programi poput *Saturday Night Live* ili *The Comedy Channel* ne predstavljaju nikakav izazov za vladajući sistem. Šta više, njihov usiljeni smešak sveznalica deo je japijevskog stava *par excellence*. Tu nema govora o istinskom razumevanju onoga što se dešava, već samo o opravdanju za konformizam. „Da, mi znamo šta rade političari i izvršni menadžeri korporacija. Znamo da je sve to jedna prljava igra. Ali, pošto tu ništa ne može da se uradi, ostaje nam samo da se dobro zezamo na račun svega toga.“

Nemoćni smo – to je poruka tih modernih cinika. Ne prezir prema autoriteta, već prema onima koji se još uvek usuđuju da ga osporavaju, umesto da pristanu na njegovu igru, s dobro uvežbanim smeškom.

Taj stav proširio se svuda po takozvanim revolucionarnim i anarhističkim krugovima, koristeći kao zadnja vrata filozofiju postmodernizma, čiji je ironični ultrakonformizam bio predstavljen kao efikasna revolucionarna strategija. Sa ozbiljnim izrazom na licu (i možda tračkom onog odvratnog osmeha) većina radikalnih, postmodernih filozofa uverava nas da je dovoljno da logiku kapitalizma dovedemo do njenih sopstvenih „šizofrenih“ ekstrema, pa da se ona uruši sama od sebe. Za te moderne, radikalne „cinike“ svaki napad na društvo s namerom da se ono uništi potpuno je sumanut i uzaludan, dok svaki pokušaj da se stvori vlastiti život kao opozicija društvu predstavlja vraćanje na prevaziđeni, zastareli individualizam. Naravno, te (uglavnom francuske) filozofe jedva da neko čita. Kao i estradnim cinicima, i ovim postmodernim cinicima bili su potrebni promoteri – a njih sigurno nije nedostajalo. Sarkastično omalavažavajući svaku značajnu pobunjeničku ideju ili akciju tokom poslednjeg stoleća, u isto vreme promovisući patetični liberalni eklektizizam, idiotsku umetnost ili mističizam kao „revolucionarne“ i „ikonoklastične“, ovi alternativni japiji – koji za sebe vole da kažu kako odbacuju svaki individualizam – uglavnom samo promovisu sebe i vlastite patetične projekte.

Možda najgora posledica prodora postmodernizma u anarhističke krugove predstavlja odbacivanje teorije. Svaki pokušaj da se društvo shvati kao totalitet, u cilju što efikasnije borbe protiv njega, osuđuje se ili kao dogmatizam ili se navodi kao dokaz beznadežne

naivnosti onih koji tako nešto pokušavaju, njihove nesposobnosti da shvate svu kompleksnost post-modernog-post-industrijskog društva. Naravno, „razumevanje“ tih *oh-kako-smo-samo-pametni* drkadžija u stvari je samo uverenje o suštinskoj nemogućnosti svake analize, uverenje koje im samo dopušta da i dalje izvode svoje aktivističke rituale, za koje se odavno pokazalo da ne vode nikud, osim što povremeno nateraju društvo da izvrši neke promene radi svog daljeg održavanja. Oni koji i dalje insistiraju na razvijanju teorije bivaju optuženi od tih samoproklamovanih aktivista da žive u kulama od slonovače, bez obzira na svu istinski pobunjeničku praksu nadahnutu tom teorijom.

Kada imamo u vidu kakvi su bili originalni cinici, jasno je da bi ove moderne morali da nazovemo nekim drugim imenom. Ipak, moderni „cinici“ mnogo više liče na nešto što nam je dobro poznato – na patetične, ovisne, pitome kućne ljubimce. Kao dobro izdrilovani kućići, čim promole njušuku s one strane kapije oni se brže-bolje vraćaju u sigurnost gazdine kuće. Tamo uče kako kako da laju i reže na divlje pse koji se usuđuju da žive s one strane ograde i kako da, u zamenu za po koju kosku, ližu ruku koja ih drži na uzdi. Radije ću biti među tim divljim džukcima koji besno laju na svakog gospodara, spremni da odgrizu svaku ruku koja pokuša da ih ukroti. Odbacujem sarkazam i beznade koji se danas prodaju kao cinizam, u korist pravog, neukrotivog cinizma, koji svakoj vlasti može da kaže: „Zaklanjaš mi sunce. Gubi se odatle!“

Anarhistička biblioteka

Anti-Copyright

31. 05. 2012.

Feral Faun
Zavijanje divljih pasa
1998.

Preveo Aleksa Golijanin, 2002. <http://anarhija-blok45.net1zen.com>
„The Wild Dog Howls“, *Willful Disobedience*, Vol. 1. No. 2,
1998. http://www.reocities.com/kk_abacus/vbutterfly.html

<http://anarhisticka-biblioteka.net>